

РЕЦЕНЗИЈА КЊИГЕ

ОСНОВИ ДЕФЕНДОЛОГИЈЕ

др Душко Вејновић, др Предраг Обреновић

Монографија *Основи дефендологије* аутора проф. др Душка Вејновић и др Предрага Обреновића покреће једно подједнако значајно и академско и друштвено питање које се у основи своди на изазове са којима се суочавају теорија и пракса заштите, одбране и безбедности савремених друштава. Наглашавајући интегративни приступ безбедности, монографија наглашава неопходност установљивања и пуну академску афирмацију Дефендологије као посебне научне дисциплине која би примарно била усмерена на истраживање специфичности заштите, одбране и безбедности као вредности које су у основи свих осталих индивидуалних и друштвених вредности.

Аутори наглашавају неспорну чињеницу да живимо у времену када су безбедност, одбрана и заштита од прворазредног значаја јер се са много разлога савремени свет квалификује као опасан и непредвидив. У таквим околностима питање безбедности је доминатно питање савремених људи и савремених друштава. Зато питање установљивања научне дисциплине која би се бавила истраживањем безбедносних процеса и појава има посебан и академски и, исто тако, и друштвени значај.

Монографија, која поред увода, закључних разматрања и прегледа коришћених теоријских извора, садржи шест поглавља у којима аутори на више од 360 стараница разматрају важне друштвене и теоријске аспекте захтева за установљивањем Дефендологије као науке о заштити, одбрани и безбедности.

У конципирању своје теоријске позиције аутори најпре презентују своје ставове о снажној потреби да се Дефендологија прихвати као посебна научна дисциплина друштвено-хуманистичких наука, наглашавајући да савремена реалност намеће теоријски утемељено разматрање безбедност као ургентно друштвено питање. У прилог томе, наводи се да Дефендологија, као и друге од раније конституисане на-

учне дисциплине, има свој предмет истраживања, као и своју специфичну методологију. Када је реч о овом делу, утисак да је изостало још садржајније теоријско утемељење Дефендологије, што би оснажило теоријску позиционираност аутора.

Аутори у промовисању садржаја свог теоријског становишта крећу од поимања заштите, одбране и безбедности као основних функција државе као доминатног облика политичког организовања људи од најранијих времена до данас. Посебно је значајно што презентују важне аспекте теорије државе у контексту њене безбедносне и одбрамбене функције.

Даље, аутори дају један шири контекст теоријске пецепције безбедности, при чему су у фокусу реалистички и либералистички дискурси као доминатне теоријске школе безбедности. Предмет посебне пажње су приступи чији теоријски основ јесте либерализам и мултилатералистика матрица као примерен оквир за решавања актуелних безбедносних проблема у свету чија је међузависност све израженија. Остаје утисак да је у анализи домета разматраних дискурса било простора за њихово израженије критичко вредновања, посебно ако се има у виду да су неки од тих теоријских приступа показали многе аспекте неделотворности.

Полазећи од тога да примерена изграђеност међународноправног оквира представља важну претпоставку за превазилажење бројних ограничења на унапређењу глобалне, регионалне и националне безбедности, аутори разматрају постојеће институционалне аранжмане и наднационалне безбедносне асоцијације као важне актере у безбедносној динамици савременог света који треба да промовишу идеју безбедности као недељивог и заједничког добра. Аутори у том смислу у анализи процеса и феномена који најинтензивније угрожавају безбедност савремених друштава, исправно фокус разматрања усмеравају, пре свега, на њихове транснационалне садржаје.

Наравно, у контексту регионалне безбедности значајан простор у монографији је посвећен безбедносним изазовима Босне и Херцеговине, као простору чија безбедносна консолидација има наглашен нелинеарни карактер. Превередновани су институционални аранжмани који одражавају сву посебност државног устројства Босне и Херцеговине, али и упозоравајуће импликације тако „аутентичних” модела по све садржаје безбедности на тим просторима.

У закључном делу аутори синтетизују ставове нудећи оквиру, оквир за утемељенији приступ безбедности, исправно наглашавајући да целовито сагледавање проблема безбедности није могуће без континуираног теоријских приступа који би се темељио на аутентичним методским и другим инструментима. Посебно је значајан њихов став да је објективно сагледавање феномена безбедности немогуће без њеног одбрамбеног и заштитног аспекта. Само безбедност која узима у рачун одбрамбени и заштитне садржаје може да рачуна на потпун и комплетну перцепцију. Аутори исправно тај став дефинишу као став од суштинског значаја, дајући му парадигматски карактер у тумачењу феномена безбедности и афирмације научне дисциплине Дефендологије.

Монографија *Основи Дефендологије* аутора проф. др Душка Вејновића и др Предрага Обреновића обрађује актуелну и друштвено значајну проблематику. Аутори су уверљиво презентовали своје теоријску аргументацију о потреби редефинисања приступа у изучавању безбедности и снажнијег развоја Дефендологије као целовите науке за изучавање заштите, одбране и безбедности. Својим садржајем монографија представља валидан теоријски извор у тражењу начина за превазилажење ограничења са којим се сусреће савремена теоријска рецепција и пракса заштите, одбране и безбедности.

Уверен сам да ће монографија снагом својих аргумената постаћи даље истраживачке напоре на превазилажњу присутних контраверзи и недоречености у академској заједници о неопходности даље промоције посебне научне дисциплине чији би фокус била заштита, одбрана и безбедност, па се са задовољством препоручује њено штампање.

У Београду, 29.03. 2019. године

ванр. проф. др Станислав Стојановић
Институт за стипендијска истраживања
Универзитета одбране Министарства одбране
Република Србија